

Lausunto luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista, 2x400 kV:n voimajohdon rakentaminen välille Hikiä – Inkoo

Inkoon ja Hikiä välisen 2 x 400 kV:n voimajohdon rakentamisen ympäristövaikutusten arviointimenettely on tullut vireille 2.10.2024. Yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan ELY-keskus ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto.

Hankkeesta vastaava Fingrid Oyj on toimittanut arviointiselostuksen liitteenä 20.10.2025 päivätyn Natura-arvioinnin. Lupa- ja valvontavirasto on todennut toimitetun Natura-arvioinnin osittain puutteelliseksi ja on pyytänyt täydentämään arviointia 22.1.2026.

Lupa- ja valvontaviraston luonnonsuojeluyksikkö toimittaa YVA-menettelyn perustellun päätelmän antamista varten oheisen lausunnon, jossa on arvioitu toimitetun Natura-arvioinnin pohjalta hankkeen vaikutuksia kymmenen eri Natura-alueen suojeluperusteisille luonnonarvoille.

1 Arvioinnin kohteena olevat Natura 2000-alueet

Arvioinnin kohteena on Kytäjän-Usmin metsäalue SAC (FI0100051), Meiko–Lappträsk SAC (FI0100021), Petkelsuo SAC (FI0100053), Siuntionjoki SAC (FI0100085), Stormossen SAC (FI0100018), Nuuksio SPA/SAC (FI0100040), Pikkujärvi SAC/SPA (FI0100030), Kalkkilammi-Sääksjärvi SAC (FI0100056), Torsgårdin metsä SAC (FI0100100). Tarkemmat Natura-alueiden kuvaukset suojeluperusteineen on esitetty Natura-arvioinnissa.

Arvioinnin kohteena oleva hanke

Hankkeessa tarkastellaan uuden 2 x 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Hausjärven Hikiältä Inkoon sähköasemalle. Tarkasteltuja vaihtoehtoisia reittejä on noin 190 kilometriä, joista uuteen maastokäytävään sijoittuu noin 90 km. Hankkeen toteutuessa Hikiä–Inkoo-voimajohto on noin 110 kilometriä pitkä. Nykyisen voimajohtoreitin rinnalle rakennettaessa nykyinen voimajohtoalue levenee noin 27–41 metriä. Uudessa maastokäytävässä voimajohtoauea on noin 62 metriä leveä.

Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat seuraaviin kuntiin: Hausjärvi, Riihimäki, Hyvinkää, Nurmijärvi, Vihti, Lohja, Siuntio ja Inkoo. Tarkempi hankekuvaus vaihtoehtoineen on esitetty arviointiselostuksessa.

Arvioinnissa esitetty näkemys Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista

Arviointi on toteutettu olemassa olevan aineiston sekä hanketta varten toteutettujen luontoselvitysten pohjalta. Keskeisiä arvioinnissa käytettyjä lähtöaineistoja ovat olleet

Natura-tietolomakkeet, Metsähallituksen SAKTI biotooppikuviot, lajitietokeskuksen havaintoaineistot, SYKE:n avoimet aineistot ja liito-oravan elinympäristön ennustekartta (Luonnonvarakeskus & liito-orava-LIFE-hanke).

Vaikutuksia arvioidaan Natura-arvioinneissa kaksiportaisella menetelmällä, jossa arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa tunnistetaan vaikutusten kannalta keskeiset luontoarvot, joihin hankkeella voi olla vaikutusta. Näiden luontoarvojen osalta arviointeja on edelleen tarkennettu yksityiskohtaisella tarkastelulla vaikutusmekanismien ja merkittävyyden osalta.

Arviointien perusteella suojeluperusteisille luontotyypeille tai lajeille ei kohdistu hankkeesta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia. Petkelsuon ja Torsgårdin metsän osalta liito-oravalle arvioidaan voivan kohdistua merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueiden ulkopuolisten kulkuyhteyksien heikentymisen myötä. Vaikutukset arvioidaan lieventävien toimenpiteiden jälkeen ei merkittäviksi.

Arvioinneissa on otettu varsin suppeasti kantaa hankkeen yhteisvaikutuksiin muiden tunnistettujen hankkeiden kanssa. Merkittäviä heikentäviä yhteisvaikutuksia ei arvioida syntyvän.

1.1 Lupa- ja valvontaviraston lausunto Natura-arvioinnista

Natura-arvioinnin asianmukaisuus

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty arviointimenettely on toimeenpantu luonnonsuojelulain 35 §:llä. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Oikeuskäytännön mukaan asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (mm. asiat C-236/01, kohdat 106 ja 113, C-127/02, kohta 59, C-304/05, kohta 69). Arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia (mm. asia C-43/10, kohta 115). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen. Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa (mm. asiat C-127/02, C-6/04, C-98/03, C-538/09).

Lupa- ja valvontavirasto on 22.1.2026 hankkeesta vastaavalle lähettämässään täydennyspyynnössä todennut, että esitetty Natura-arviointi on osin puutteellinen. Puutteet koskevat kolmen Natura-alueen (Kytäjä-Usmi, Petkelsuo ja Torsgårdin metsä) osalta tarvittavien lievennystoimenpiteiden kuvauksia, yhteisvaikutusten tarkastelua Nuuksion ja Meiko-Lappträskin Natura-alueille sekä metsäluhtien sekä puustoisten soiden arviointia Stormossenin Natura-alueella.

Lupa ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arviointia voidaan pitää muilta kuin edellä mainituilta täydennystarpeiltaan riittävänä ja asianmukaisesti laadittuna sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioitu hanke niitä luonnonarvoja, joiden perusteella arvioidut Natura-alueet on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon.

Arvioinnin toteuttamistapa

Arvioinnissa hanke on kuvattu riittävän yksityiskohtaisesti, jotta hankkeen Natura-vaikutukset voidaan riittävän luotettavasti arvioida. Käytetyt aineistot ovat riittäviä ja ajantasaisia.

Vaikutusmekanismeja ja vaikutusalueita on käsitelty yksittäisten suojeluperusteiden tasolla sekä esitetty kartoilla, joista vaikutusalueet ja niillä esiintyvä suojeluperusteinen lajisto ja luontotyytit selviävät. Aineistoon, vaikutusmekanismeihin sekä itse arviointiin liittyviä epävarmuustekijöitä on kuvattu riittävällä tavalla.

Arviointiraportin esitystapa ei ole onnistunut. Jokaisen erillisen Natura-alueen osalta esitetään uudestaan hankekuvaus ja yleiskuvaus Natura-arvioinnin toteutuksesta. Toimitettu 232 sivua pitkä Natura-arviointi on tarpeettoman pitkä ja sisältää tarpeetonta samojen asioiden toistamista kymmeneen kertaan. Raportti olisi kaivannut kaikkien kymmenen arvioinnin keskeisten johtopäätösten ja välttämättömien lieventämistoimenpiteiden keräämistä yhdeksi johtopäätökseksi kappaleeksi.

Arvio vaikutuksista Natura-alueiden suojelutavoitteisiin

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että arvioinnin kohteena olevan hanke ei ole minkään arvioinnin kohteena olevan Natura-alueen suojelutavoitteiden mukaista toimintaa. Hanke sijoittuu (valittavasta hankevaihtoehdosta riippuen) kuitenkin vain hyvin pieneltä osin kahdelle Natura-alueelle (Siuntionjoen ylitys ja noin 0,01 ha Meiko-Lapträskin länsireunalle). Suoria pinta-alallisia menetyksiä suojeluperusteisiin Natura-luontotyyppihin ei kohdistu.

Suojeluperusteiset luontotyytit

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy suojeluperusteisten luontotyyppien osalta arvioinnissa esitettyihin johtopäätöksiin, että hankkeesta ei aiheudu merkittävää heikentymistä suojeluperusteisille luontotyypeille tarkastelun kohteena olevilla Natura-alueilla. Stormossenin arviointia tulee kuitenkin täydentää metsäluhtien sekä puustoisten soiden tarkastelun osalta.

Suojeluperusteiset lajit

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että esitetyn arvioinnin pohjalta ei voida poissulkea merkittävästi heikentävien vaikutusten syntymistä Kytäjä-USmin metsäalueen, Petkelsuon ja Torsgårdin metsän suojeluperusteiselle liito-oravalle.

Toimitetussa Natura-arvioinnissa on esitetty, että Petkelsuon ja Torsgårdin metsän osalta on tarve lieventää liito-oravalle syntyvää estevaikutusta luomalla liito-oravan liikkumiseen soveltuva viherkäytävä voimajohtolinjan ali. Virherkäytävän tai -käytävien täsmällistä sijaintia ei esitetä eikä toteutustapaa ole kuvattu riittävän yksityiskohtaisesti. Toimenpiteen toimivuuden seuranta ei esitetä.

Lupa- ja valvontavirasto on lähettämässään täydennyspyynnössä ilmaissut, että vastaavan lieventämistoimenpiteen toteuttamiselle on tarve myös Kytäjä-USmin Natura-alueen itäpuolella.

Komission menetelmäohje C/2021/6913 sekä Mäkelä ja Salon 2024 LUOPAS -oppaan mukaisesti jokainen esitetty lieventämistoimenpide tulee kuvata yksityiskohtaisesti. Kuvauksessa tulee esittää miten, milloin ja missä toimenpide toteutetaan, kuka toimenpiteen toteuttaa sekä miten toimenpiteiden toteutumista seurataan ja valvotaan.

Muilta osin Lupa- ja valvontavirasto yhtyy arvioinnissa esitettyihin johtopäätöksiin, että hankkeesta ei aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia arvioinnin kohteena olevien Natura-alueiden suojeluperusteisille lajeille.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutusten tarkastelu on esitettyssä Natura-arvioinnissa puutteellista. Nyt esitettyssä arvioinnissa Meiko-Lappträskin ja Nuuksion Natura-alueiden lähiympäristön asukasmäärän kasvua, ratahankkeita tai muita maankäytön muutospaineita ja niiden aiheuttamaa lisääntyvää häiriötä tai maisematason eristysvaikutusta ei ole laadullisesti tai määrällisesti huomioitu lainkaan. Komission menetelmäohjeessa C/2021/6913 sivulla 23 taulukossa 2 on esitetty kumulatiivisten vaikutusten arvioinnin keskeiset vaiheet. Kumulatiivisia yhteisvaikutuksia tulee Komission menetelmäohjeen mukaisesti arvioida ja huomioida myös ne hankkeet, jotka on jo toteutettu.

Esitetyn arvioinnin pohjalta ei voida poissulkea merkittävästi heikentävien vaikutusten syntymistä Nuuksion tai Meiko-Lappträskin Natura-alueille yhdessä muiden hankkeiden aiheuttamien yhteisvaikutusten myötä.

Lieventävät toimenpiteet

Lieventävien toimenpiteiden käsittely on toimitetussa Natura-arvioinnissa edellä mainitulla tavalla puutteellista. Lupa- ja valvontavirasto ottaa esitettyjen lieventävien toimenpiteiden riittävyyteen kantaa myöhemmässä vaiheessa täydennetyn Natura-arvioinnin pohjalta.

Seuranta

Lieventävien toimenpiteiden seuranta on toimitetussa Natura-arvioinnissa edellä mainitulla tavalla puutteellista. Lupa- ja valvontavirasto ottaa esitettyjen lieventävien toimenpiteiden seurannan riittävyyteen kantaa myöhemmässä vaiheessa täydennetyn Natura-arvioinnin pohjalta.

1.2 Lupa- ja valvontaviraston johtopäätös Natura-arvioinnista

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Fingridin Hikiä (Hausjärvi) – Inkoo 2x 400 kV voimajohdon rakentamisesta tehty (20.10.2025 päivätty) Natura-arviointi ei anna edellytyksiä poissulkea merkittävien heikentävien vaikutusten syntymistä tarkasteltujen Natura-alueiden suojeluperusteisille luonnonarvoille siltä osin kuin edellä on kuvattu.

2 Asian käsittelijät

Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Lahti ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Ilpo Huolman. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihtel: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/40461/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/40461/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lahti Tuomas 25.02.2026 13:57

Ratkaisija Huolman Ilpo 25.02.2026 14:31